

**ПЪЛЕН СТЕНОГРАФСКИ ПРОТОКОЛ № 30
ОТ ДИСТАНЦИОННОТО ЗАСЕДАНИЕ ЧРЕЗ
ВИДЕОКОНФЕРЕНТНА ВРЪЗКА
НА ПЛЕНУМА НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,
ПРОВЕДЕНО НА 20 ОКТОМВРИ 2022 г.**

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩ: Боян Магдалинчев - представляващ
Висшия съдебен съвет

ОТСЪСТВАТ: Гергана Мутафова, Иван Гешев, Йордан Стоев,
Стефан Гроздев

**На заседанието присъства Теодора Точкова - главен инспектор
на Инспектората към ВСС**

**На заседанието присъства Тихомир Димитров - главен секретар
на Висшия съдебен съвет**

Откриване на заседанието - 9.32 ч.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Колеги, имаме кворум. Откривам
заседанието на Пленума на Висшия съдебен съвет.

По обявения дневен няма постъпили предложения за
включване на други точки. Дневният ред се състои от три точки.

Точка 1 е приемане на Методология за програмно
бюджетиране.

Точка 2 е доклад за изпълнение на дейностите по
инвестиция „Укрепване, доразвитие и надграждане на Единната

информационна система на съдилищата", финансирана по Плана за възстановяване и устойчивост.

И точка 3 е доклад за изпълнение на междинен индикатор 258,1 по инвестиция „Укрепване, доразвитие и надграждане на Единната информационна система на съдилищата”.

Колеги, започваме с точка 1 - приемане на Методология за програмно бюджетиране.

Уведомявам Ви, че тук е проф. Брусарски с неговия екип и са в готовност да влязат в залата. Аз предлагам да ги поканим и да започнем с точката от дневния ред.

Поканете, ако обичате, проф. Брусарски и асистента му.

(в залата влизат проф. Брусарски и Николай Величков)

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Заповядайте, проф. Брусарски!

Колеги, само няколко думи, преди да дам думата на проф. Брусарски.

Висшият съдебен съвет е бенефициент по договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление” по проект „Въвеждане на програмно бюджетиране в органите на съдебната власт”. В изпълнение на Дейност 2 „Разработване на Методология за програмно бюджетиране в съдебната власт” са изготвени и представени от изпълнителя по договора - „Програмно бюджетиране”, концепция за модела за програмно бюджетиране в съдебната власт, концепция за система от нефинансови показатели за изпълнение по бюджетни програми, подпрограми, концепция за Методология за извършване на оценката на разходите по видове дела, дефиниране на цели и

показатели за разходи по видове дела и Методология за програмно бюджетиране в съдебната власт.

Концепциите са одобрени от Комисия „Бюджет и финанси“ на 01.06.2022 г. и са изпратени на Министерството на финансите за изразяване на становище. На 01.07.2022 г. във Висшия съдебен съвет е постъпило становище от Министерството на финансите, с което изпълнителят по бюджета представя окончателния вариант на Методологията. При изготвянето на окончателния вариант на Методологията са отразени всички коментари и бележки, постъпили по време на проведените онлайн кръгли маси - 5 на брой, в петте апелативни райони на страната. Взети са предвид бележките, които са направени от Министерството на финансите.

Както се разбрахме от миналото заседание, определихме ден, който да бъде на разположение на членовете на Съвета за запознаване с Методологията. Професор Брусарски и неговият екип са хората, които са работили в тази част от проекта, така че предоставям думата на проф. Брусарски.

Заповядайте?

ПРОФ. РУМЕН БРУСАРСКИ: Благодаря Ви, господин Магдалинчев!

Уважаеми членове на Висшия съдебен съвет, аз съм Румен Брусарски. Професор съм по публични финанси в УНСС. Колегата Николай Величков е част от нашия екип. Надяваме се, че ще Ви бъдем полезни днес за това, което Вие ще обсъдите и евентуално ще приемете. Приготвил съм много кратка презентация, както обещах. Преди да започна с нея - тя е десетина, дванадесет слайда, няма да Ви отегчаваме с подробности, по-скоро ако имате въпроси, сме готови да им отговорим.

Бих искал с няколко думи само да започна в началото. Каква беше нашата основна задача, каква е целта с тази Методология за програмно бюджетиране в съдебната власт, която Ви представяме като един от най-съществените, значими продукти в изпълнение на проекта за въвеждане на програмно бюджетиране в съдебната власт?

Основната цел е тя да обслужи - обръщам специално внимание и подчертавам - да обслужи въвеждането на програмно бюджетиране в съдебната власт, ако и когато Вие решите това да стане напред във времето. Това е методология - също го подчертавам дебело, - а не макет на програмен проектобюджет, който на принципа, видиш ли, добре познатия ни copy-paste от техниката ще стартира този процес. Категорично не! Това е методология. Идеята, и тя е залегнала в проекта, който изпълнявахме с колегите, е да се обслужи, да се подпомогне, да се улесни в максимална степен процесът по въвеждане евентуално, пак казвам, на програмно бюджетиране, когато му дойде времето.

Две думи още като въведение. Програмно бюджетиране по нашите земи се прилага от 20 години, даже всъщност можем да отбележим точно 20-годишнина, защото първият пилотен програмен бюджет е на Министерството на околната среда и водите (МОСВ) за 2003 г., т.е. подготвен в рамките на процедурата през 2002 г., сиреч точно 20 години стават. После са три министерства, четири. И понастоящем програмно бюджетиране се прилага от всички органи на изпълнителната власт, всички органи на изпълнителната власт - от Народното събрание, от Конституционния съд, Сметната палата. Общо взето, в рамките на държавната власт в Република България единственото изключение по същество е съдебната власт.

Много кратко резюме. Сигурен съм, че сте се запознали с нашия продукт. (Показва на екрана) Това са акцентите. Методологията, която Ви предлагаме, включва пет основни части. Да разширим екрана.

Стартираме с нормативната уредба на бюджетирането в съдебната власт.

Следва акцент върху това, което е новото, програмно и ориентирано към резултатите бюджетирание.

По същество вече и в малко технически порядък е това, което по необходимост ние съобразяваме, защото, тук ще отворя една скоба - 20 години опит натрупа се. Министерският съвет знаете, основно в лицето на Министерството на финансите са отговорни за управлението на народната пара, в т.ч. тази за правосъдие. И нашата задача беше, отчитайки спецификата - специфика винаги има, нали? - да вкараме в рамката, която тъй или иначе работи и тази рамка ние не можем да очакваме, че ще се промени, а по-скоро евентуално съдебната власт да бъде част от нея като практика по-нататък.

Това са етапите на бюджетната процедура по традиция.

Изготвяне на средносрочна прогноза 3-годишна, после проектобюджет с прогноза за следващи две години. Тези неща сме ги разписали, както подобава - по функционални области и бюджетни програми.

Изпълнение и отчитане на програмния бюджет.

И имаме също приложения, две много важни приложения, за които ще кажа.

Нормативната уредба. Няма да Ви занимавам с нея, знаете какво постановява Конституцията. Законите основно тук са

Вашият, за съдебната власт, Законът за публичните финанси. Подзаконова уредба дал Господ.

Програмното и ориентирано към резултатите бюджетирание са с по един слайд - за същността, неговите цели и етапи. Два са подходите - традиционният, от началото на 19-ти век насам прилаган, и този, който, да речем, е нов, поне от гледна точка на съдебната власт - така нареченото „ориентирано към резултатите бюджетирание“.

За традиционния гвоздеят, фокусът са ресурсите. Описал съм го, няма да го чета, сигурен съм, че Вие се справяте прекрасно. Наистина в центъра са ресурсите, с които разполага или трябва да разполага съответната организация - в нашия случай това е съдебната власт в Република България.

Наистина опит има, практика, и ние познаваме тези неща, а и Вие, ако върнете лентата, ще видите - много често това е действително единствената и основна мярка за това какво сме направили. Похарчихме за това толкова, за онова, похарчихме повече сега вместо... (Не довършва.) Значи по презумпция сме постигнали повече. И това е точно така, всъщност една друга, и то много важна тема.

Ориентиране към резултатите. Терминът така се наложи, но аз ще си позволя да кажа - от английски е performance, т.е. представяне, в този смисъл са резултатите, как си се представил, това е базовият термин, който се използва, няма... (Неразбираема дума.) термин на български език, но наистина се променя фокусът, променя се, уважаеми членове на Висшия съдебен съвет, променя се философията на бюджетирането. От определена гледна точка нещата се обръщат. В центъра са фокусът от ресурсното осигуряване на съответната дейност, дейности, функционирането

на организацията се мести, се измества, а това е много съществена промяна към едно такова разполагане на ресурсите за постигане на предварително набелязани цели и получаване на конкретни резултати. Действително това е промяна във философията. А онези, които са се запознали с нашия материал, са наясно със сигурност.

Какво се цели? Ами общо взето това, което чакаме - ще си позволя като професор по икономика да кажа - в условията на оскъдни ресурси какво да чакаме, освен ефективност, постигане на цели, ефикасност с цената на най-малко жертви на оскъдни ресурси и прозрачност, защото хората трябва да знаят колко им струва. Това са етапите. (Показва на екрана.) Ето това, което всъщност разказах за традиционния, ресурсите, за ориентирания, разполагане на тези ресурси за постигане на съответно набелязани цели, а целите на въвеждането... (Неразбираем израз) и систематичното прилагане са ефективност, ефикасност и прозрачност.

Етапите са поне четири основни (Показва на екрана.) От дясната страна на планирането и програмирането, много тясно свързани, и отляво, и съвсем естествено изпълнението и отчитането на този бюджет. Ето тук е важната връзка, ето, точно тук, това инжектиране на резултатите, отчетените, подложените на анализ и оценка в следващия цикъл. Много е важно да кажа - очаквания, че нещата могат да се случат веднага, бързо, в рамките на една или две бюджетни години, са безпочвени категорично, т.е. императивен процес, като се завърти колелото и се превърти... (Прекъсване на звука.)..., тогава могат да се чакат по-съществени резултати... (Намесват се странични гласове.)

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Колеги, моля, изключете си микрофоните!

ПРОФ. РУМЕН БРУСАРСКИ: На този фон, така да кажа, съществената част е в точка 3 на нашата методология. Няма да я разказвам в детайли, но ще кажа само нещо. Тя е изградена върху една такава концептуална основа и с две думи тя е: мисия, визия, стратегически цели, оперативни цели, бюджетни програми и подпрограми. Постарали сме се, ангажирали сме се с предложения само в методологически порядък за всичко това, в т.ч. функционални области, стратегически оперативни цели и бюджетни програми, в частност обособили сме само като идея, като част от методология, обслужваща въвеждането на програмно бюджетирание, пет функционални области и резултат от което през съответните цели - 8 бюджетни програми.

(Показва на екрана.) Ето, лявата част на графиката за етапите. Следва изпълнение и отчитане на програмния бюджет. И две много важни приложения, които да помогнат в детайл - вече нататък това не е Ваша задача, по-скоро на г-жа Радкова и нейния екип - система от допълнителни нефинансови показатели, защото основните са включени вътре. Това беше основно ангажимент на колегата Величков в Методологията за изпълнение на бюджетните програми. И също Приложение № 2 - Методология за извършване на оценка на разходите по видове дела.

В заключение ще кажа. Конкретиката, която откривате в нашата Методология, цифром и словом на 70 страници основна част, без двете приложения, освен това и двете приложения, е Ваша отговорност, когато решите да стартирате този процес. Ние само сме се постарали да Ви бъдем максимално полезни, както се казва, в началото на един такъв процес, ако и когато вземете решение програмното бюджетирание да бъде въведено в системата на съдебната власт.

Благодаря Ви за вниманието! Готови сме да отговорим на Вашите въпроси.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Благодаря, проф. Брусарски!

Уважаеми колеги, имате възможността да задавате въпроси на екипа на проф. Брусарски и лично на него. Заповядайте, който има въпроси.

АТАНАСКА ДИШЕВА: Аз имам въпроси.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Заповядайте, колега Дишева.

АТАНАСКА ДИШЕВА: Благодаря!

Аз се опитах да вникна в съдържанието на това, което е изписано като Методология. Няма да крия, че не разбрах всичко, затова ще си позволя да Ви задам някакви въпроси, които дори да Ви се сторят на лаик, точно като такива ги приемете, и въпреки това моля да отговорите.

Вероятно (това е мой коментар) ненапразно съдебната власт е останала, както Вие казахте, последна в прилагане на бюджетното финансиране. В тази връзка аз бих искала да Ви попитам - как практически виждате предвиждането на разходи за разглеждането на едно дело? И в тази връзка вероятно по повод на тази работа или на други случаи сте се запознали с естеството на правораздавателната дейност - аз говоря за това, което съдилищата правят, защото смятам, че от това разбирам повече. Как би следвало да се подходи при финансирането по отношение на различните съдилища, защото всеизвестно е (ние все още не сме успели да се справим с този проблем), че има различно натоварване в съдилищата? Ако изходната база за бъдещото бюджетно финансиране са единствено необходимите разходи за разглеждане на дела (как ще се определят те по конкретни видове дела и т.н., е отделен въпрос, на който аз не видях, между другото,

отговор, заради това пак повтарям, извинявайте, ако въпросът Ви се струва елементарен или не е от предмета на работата, която Вие сте свършили и сте имали да свършите), как в съдилищата, които имат по-ниска натовареност, ще се осигури функционирането на съответния съд, като се отчетат тези обстоятелства - делата, които се разглеждат, необходимостта от съществуването на съд на съответното място? Ние по този въпрос много сме дебатирали, аз сега няма да Ви занимавам, но приема се като израз на основна държавна функция и приемаме, че съдилищата са такива, каквито съществуват в момента. Това е първият ми въпрос.

В частност въпросът ми е свързан с бюджетното финансиране в областта на правораздаването, на тази конкретна дейност. Вярно е, че съдилищата имат много други сфери на финансиране, и правораздавателната система като цяло, но аз Ви питам конкретно за областта на правораздаване, т.е. за „области“ я бяхте нарекли, да, функционални области ги наричате, за функционалната област „Правораздаване“. И също така и за функционалната област „Спазване на законността“. Всичко друго, което е управление на съдебната власт, електронно правосъдие, кадрови потенциал, на мен лично, за сетен път го казвам, от моето ниво на бегли познания в областта на публичното финансиране, изглеждат обозрими, но специално за правораздаването. И освен това и какво разбирате под „Спазване на законността“? Между другото, подобна бележка специално за тази функционална област имате и в документа, който се нарича „Становище относно Методологията“ от министъра на финансите което е, но така или иначе и без този документ, ако може да дадете пояснение.

ПРОФ. РУМЕН БРУСАРСКИ: Да започна от началото, както Вие поставихте Вашия въпрос, или по-скоро система от

свързани въпроси. В детайл това действително са много дълбоки води. В началото това, с което започнахте. В максимална степен идеята на нашата Методология, за да помогне на старта поне, е въпросното Приложение 2 (Показва на екрана.), ето, виждате го тук - Методология за извършване на оценка на разходите по видове дела. Там сме се постарали, в частност колежката Христина да предложи набор, въобще един такъв цялостен поглед - не знам дали сте разгледала внимателно това Приложение 2 - то дава голяма част от отговорите на този Ваш начален, оригинален въпрос в самото начало. Тук е важно едно пояснение. Вижте тази терминология „Функционални области“, съответно „Цели“ и после „Бюджетни програми“ както във функционална област „Правораздаване“, така и във функционалната област относно законността, която съвсем нормално свързваме с Прокуратурата на Република България. Това е терминология, наложена от Министерството на финансите в органите на изпълнителната власт. Аналогът е „области на политика“. И заради едно по-тясно разбиране на термина „политика“, по-тясно разбиране, а като дефиниция политиката у нас се осъществява от правителството, затова в случай като Вашия, даже там в Министерството на финансите има своите насоки - една от 2003 г., после една от 2005 г., вървят с наклонена черта - *„Области на политика/функционални области“*. И сега, „функционални области“, без да го поясняват експлицитно във финансите, защото в движение някак си се развиват нещата, функционални области - такова е разделението при например Народното събрание, Конституционния съд, Сметната палата, докато в органите на изпълнителната власт това са „области на политика“. Това е алтернативно дефиниране, ако трябва да си го кажем в прав текст, на съответните стратегически

цели. И едната във Вашия случай, много съществена, без другите да бъдат подценявани, от петте, които ние сме дефинирали, пак казвам, само като една идея, за да бъде Методологията по-полезна, е правораздаване, разбира се, че правораздаване, в частност съдилищата, за които Вие питате, разбира се, и висшите съдилища, и т.н. А другата е спазването на законността, свързана нормално с Прокуратурата на Република България. Само уговорка - гледал съм доста насоки, в други страни по света - там не се смущават и вашите, всичките тези направления им викат „политика“, просто едно по-широко разбиране за политика, О'К, не тясно, просто политика - и в Европейския съюз, който се ползва този термин. „Функционални области“ си е една наша специфика, наложена от финансите - О'К, спазва се и се работи с нея.

Общо взето това е, което мога да кажа. В детайл главно Приложение 2 е за това, за което питате, като тази идея всъщност е, вижте, и при програмното бюджетиране (и с това ще завърши наистина Вашия въпрос) идеята е не само толкова да се влезе в общата рамка - видиш ли, сега ние някак си сме встрани, всички го прилагат, само ние се дърпаме. Не, а и да се помогне на съответната (в широк план да го кажа) организация, в конкретния случай говорим за една от трите власти - съдебната власт, тя да си ги види нещата отвътре, защото те започват да се появяват. Това е Вашият голям проблем с натовареността. Той ще се види. Като се смени и систематично се приложи - пак казвам, няма да стане автоматично за една година или две, ще си проличат тези неща, строени, прекарани ресурсите, които обществото жертва във Вашата област, за да получи това, което очаква, прекарани през бюджетни програми, ориентирани към постигането на определени цели, и после отчита.

Благодаря!

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Други въпроси?

Колега Дишева, заповядайте!

АТАНАСКА ДИШЕВА: Понеже Вие препратихте към Приложение 2, в което има описани множество формули, посочени под определен номер, бихте ли ме ориентирал в Методологията къде се намират тези формули за изчисляване на разходите по видове дела? Има нещо като формули в описателната част на Методологията, но те не са номерирани по начина, по който са посочени в Приложение 2. Или може би аз не мога да се ориентирам.

ПРОФ. РУМЕН БРУСАРСКИ: В описателната част, там вижте, в смисъл в основната част.

АТАНАСКА ДИШЕВА: Напротив, аз виждам едни формули... (Прекъсната.)

ПРОФ. РУМЕН БРУСАРСКИ: Това е приложението.

АТАНАСКА ДИШЕВА: В приложението да е, да, но те не са номерирани. Това питам. В описателната част на приложението имах предвид. Това ли са формулите, които са номерирани в заключителната част, примерно от мисля стр. 60 насетне? За начина, по който се определят разходите по дела. И аз след това ще повторя един от въпросите. Само това ако може да поясните.

ПРОФ. РУМЕН БРУСАРСКИ: Да, това са формулите. Цялото Приложение 2 е призвано да обслужи точно това, за което Вие питате. Сега, за жалост, аз не мога да бъда в такава степен конкретен - имам ги тук, също мога да ги отворя през мен, за да се виждат, - но това е една много дълбока конкретика, а това приложение е с претенциите да помогне, да помогне(!) това, за което питате, във времето да се случи, за да се използва. Това

приложение, понеже Вие казвате „основна част“, това е приложение към Методологията, а в Методологията има само на едно място референция, която казва, че тези неща се правят съобразно текста в Приложение 2. Действително говорим и сме се постарали тук да бъдем максимално принципни, така щото да се обслужи в максимална степен потребността от оценка на разходите по видове дела. Това е.

АТАНАСКА ДИШЕВА: Ако може да повтора въпроса.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Заповядайте!

АТАНАСКА ДИШЕВА: Разбрах идеята Ви за това, че когато един съд е нисконатоварен, ще се види всъщност какви са разходите и съответно обратното - когато един съд е високонатоварен. По тези формули, които предлагате, аз по никакъв начин не мога да преценя дали това е начинът за изчисляване на разходи, но като е предложено от специалисти, приемам, че това е начинът. Та, като се види, че един нисконатоварен съд има съответните разходи за малкото дела, които разглежда, каква е идеята за финансиране на този съд, за да продължи да съществува, до необходимите финансови средства за съществуването на този съд, включващо поддържане там на един, двама или трима съдии, съответно служители, разходи за сграда и всичко останало? Ако тези необходими разходи са по-ниски, а те ще се окажат вероятно такива, са по-ниски от разходите, които излизат по метода на изчисляване на разходите по формулите, които предлагате, по видове дела и т.н., каква е идеята за осигуряване на средства? Вие казахте - ще се видят. Да, ще се видят. Оттам насетне какво да направим ние, или Висшият съдебен съвет в следващи състави, няма значение.

ПРОФ. РУМЕН БРУСАРСКИ: Основната идея е да се рационализира системата от съдилища, да се види какво на обществото тук и там правораздаването коства. Не може на едно място да коства „X“, а на друго място „Y“ - и сецате се в каква посока са знаците за неравенство. Това е основната идея. И нещо, което, доколкото аз знам, без да съм специалист във Вашата област, вие се стремите да постигнете да се рационализира тази система и да се стигне до това, което всъщност основно от съдилищата на тема „правораздаване“ хората очакват (описали сме го, заимствали сме го от Ваши нормативи и разработки, програми и т.н.), това, което те очакват, с цената на най-малко разходи, на оскъдни ресурси, защото те никога не стигат. Това е. А ние сме иначе икономисти и зад формулите заставаме с цялото си достойнство, повярвайте! Е, разбира се, че не сме гении, но във всички случаи можете да се доверите на икономическата логика. Това, което изпитвахме с колегите нужда (и в рамките на проекта имаше предвидено съдействие от юристи), беше правната страна на нещата, тази специфика, която ние трябваше в максимална степен да съобразим и да включим при разработването на Методологията. Това е идеята - рационализация на правораздаването. А също толкова то важи и за спазването на законността и функционалната област, която е свързана с прокуратурата.

Само да кажа нещо тук, пропуснах го преди, то е по-общо. В повечето случаи насоки, ръководства, особено когато става дума за първи стъпки по въвеждане, се препоръчва въпросните функционални области или области на политика да бъдат, в максимална степен да кореспондират най-малко със съществуващата институционална структура. Това и после остава,

без да е задължително, естествено, че е възможно някаква гъвкавост и разминаване, ние също сме го съобразили, и за петте функционални области прозират основните структурни елементи на съдебната власт.

Благодаря!

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Колеги, други въпроси?

Заповядайте, колега Керелска!

ОЛГА КЕРЕЛСКА: Въпросът ми е и към Вас, и към създателите на тази Методология, като професионалисти. При нейното изготвяне Вие допитали ли сте се, имаше ли изискване да включите в работната... (Прекъсната.) Имаше ли изискване към Вашата работа, преди да започнете, или по време на изготвянето на Методологията да работите съвместно с представители на съдебната система? Имам предвид по-конкретно председатели на съдилища, които имат отношение към бюджетирането, а също така и работещи в различните органи на съдебната власт, в администрацията, която се занимава със средствата, които се ползват за осъществяване на дейността на съответния орган? Това е въпросът ми и към Вас, и към г-н Магдалинчев също така, като ръководител на проекта. И защо Ви задавам този въпрос? Защото Вие в началото на изложението си казахте, че във всички органи на изпълнителната власт на ниво министерство този начин на бюджетиране е вече въведен и единствено съдебната система стои настрана. Вероятно стои настрана поради спецификата на процесите. А за да се отчете тази специфика, би трябвало да има някакво сътрудничество с хората, които работят в системата и имат отношение към въпросите на бюджетирането - приходите, разходите на средства и т.н. Не говорим за голямата маса от редови съдии, които нямат отношение и знания поради другия предмет на

дейност, т.е. ежедневно разглеждане на дела и постановяване на съдебни актове. Това ми беше въпросът.

ПРОФ. РУМЕН БРУСАРСКИ: Господин Магдалинчев мисля, че спомена нещо съвсем малко, но това е един голям проект. Ние сме само един екип, който всъщност подготви материала, обсъждан от Вас днес. Веднага ще кажа, има екип, който след нас готви промени в законодателството, предложения за промени, които да обслужат евентуалното въвеждане. Просто взимам повод от това, което Вие питате. А в рамките, що касае нашата работа, да, беше предвидено и ние сме се възползвали от любезната подкрепа на юристи. Сега дори се замислих, вече съм позабравил имената, затова ще се въздържа, но предвиден е съответно бюджет и т.н., оказаха ми съдействие колеги юристи например от Министерството на правосъдието, директор на дирекция, в тази по-общата част, в самото начало, също така от изпълнителя на проекта - знаете, те са хора, ориентирани във Вашата област, от специалисти от практиката, и то точно за това, за което говорим, хора, които имат поглед върху системата. Аз лично имах нужда голяма от това. И тук колежката до мен, която питаше преди малко. Човек отвърте, не непременно административен ръководител или някой, който взима някакви решения, не, не, не, а човек, който отвърте да види тази система, така че, да, разчитали сме, доколкото това е възможно в рамките на проекта на такава една подкрепа. Иначе ние всички, и тримата, сме икономисти. Да, работим по необходимост с Ваши колеги много. Аз веднага ще Ви кажа и чисто неформално защо съм се възползвал от хора, които са ми оказали подкрепа, в това число, да речем, и такива, които в изпълнителната власт (те вече са мои колеги, икономисти) имат пък поглед върху вече дългогодишно прилагане на програмното бюджетиране при тях. Примерно

Министерството на правосъдието ще Ви кажа, защото най-близо трябва да отиваме. Така че постарали сме се.

И от нещо, което колежката каза, и в отговор последно на Вашия въпрос. Вижте, на тази основа, и ако Вие вземете решение да се тръгне към въвеждането на програмно бюджетирание в съдебната власт, ваша, за мен много сериозна отговорност ще бъде първият пилотен макет в тази конкретика. Ние не можем да стигнем в дълбочина, ние не можем, и да искаме, а и не трябва от нас това да се очаква - тази конкретика да я изпълним със съдържание, както се казва, „а до я“. Това Вие ще трябва да направите, и то точно, как му казват(?), правителството на съдебната власт, в тясна кореспонденция, така да кажа, Висшият съдебен съвет - на нашия език като първостепенен разпоредител с бюджет, със съответните под него второстепенни разпоредители с бюджет. Това е.

Благодаря!

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Други въпроси, колеги?

Заповядайте, колега Иванов!

ЕВГЕНИ ИВАНОВ: Благодаря, г-н Магдалинчев!

Господин Професор, чисто за моя ориентация, ако позволите, един въпрос да Ви задам.

ПРОФ. РУМЕН БРУСАРСКИ: Да.

ЕВГЕНИ ИВАНОВ: Интересно ми беше от историческия преглед на прилагане на програмното бюджетирание, който Вие ни разказахте в началото, и как в цялата система на изпълнителната власт в момента се прилага този метод за бюджетирание. Интересно ми е да разбера, ако Вие може да ми обясните, в системата на здравеопазването как действа и как се прилага този метод на бюджетирание. Явно в Министерството на здравеопазването като част от изпълнителната власт той си действа с пълна сила, но от

гледна точка на системата на здравеопазване - болнична, доболнична помощ, здравноосигурителна каса, спешна помощ, общопрактикуващи лекари. Там как се имплантира този метод и дали според Вас действа добре?

ПРОФ. РУМЕН БРУСАРСКИ: Ще бъда до болка откровен - хванахте ме неподготвен, категорично. Определено не познавам програмния бюджет на Министерството на здравеопазването. Той е достъпен, ама чак до него не съм стигнал. Само ще кажа друго. Една част от ресурса, публичния, за здравеопазване всъщност минава през Министерството на здравеопазването. Вие знаете, основно тежестта пада върху регламентираната у нас система за финансиране на здравеопазването през Националната здравноосигурителна каса. Но нямам, наистина нямам поглед, не си спомням дори да съм го гледал програмния бюджет скоро на Министерството на здравеопазването, така че не мога да Ви бъда много полезен. Съжалявам.

ЕВГЕНИ ИВАНОВ: Да, аз се извинявам, въпросът предполагам, не предполагам - сигурен съм, че не е бил коректен с оглед темата, за която говорим. Просто ми беше интересно, защото споменахте какво очакват хората и обществото. Аз съм сигурен, че и по отношение на здравеопазването те имат големи очаквания. Другото, в което съм сигурен, е, че едва ли има много доволни от нашето здравеопазване хора предвид и протеста на лекарите и сестрите от спешната медицина, който се случи вчера. Затова питах. Извинявам се за въпроса.

ПРОФ. РУМЕН БРУСАРСКИ: Две думи да кажа. Нещо, което мислех да спестя, но все пак като изследовател, а ние хората от академията сме по-свободни и можем да си позволим да казваме това, което мислим, без много-много да се притесняваме. Вижте, 20

години са много време, но що касае прилагането, систематичното прилагане на програмното бюджетиране у нас основно в изпълнителната власт, по моя скромна оценка, макар че Вие ме хванахте, че съм неподготвен за здравеопазването, по моя скромна оценка все още има какво да се желае. Все още има какво много да се желае. Вижте, познавам - бюджетите са ме интересували и следя процеса, все пак това не е единственото нещо, с което се занимавам, но 20 години са много време и постигнатото, меко казано, не е повод за празнуване, но е много повече от нищо. Това искам също да се разбере. И такава една оценка, просто да се има предвид от Вас, има няколко тесни момента, има случаи, в които (защото „изпълнителна власт“ е широко понятие, вече не говорим за Народно събрание и Сметна палата, и за Конституционния съд, но „изпълнителна власт“), има доста случаи (мога да се аргументирам, ако това е необходимо), в които всъщност продължава малко да се имитира техника на програмно бюджетиране, а това, знаете, го могат много добре някои, и по същество имаш традиционен, исторически традиционен подход малко или повече в една програмна опаковка, но от това няма голяма полза.

Благодаря!

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Други въпроси, колеги?

Колега Дишева, заповядайте!

АТАНАСКА ДИШЕВА: Съжалявам, че отново ще Ви попитам. Приемам това, което отговорихте и сега пояснихте. Аз пак ще задам въпроса си за бюджетирането, свързано във функционална област или политика, както го нарекохте, правораздаване. Как би следвало да се процедира, ако през следващия бюджетен период - календарна година, за да е по-ясно (нали това е бюджетен период?) - през следващата календарна

година или някакъв друг по-малък период броят и видът на делата в съответния съд не съответства на броя и вида дела, които са заложили като елементи за образуването на бюджета, не съответстват на тези, които са били през предходната година? Ако е намалел, не знам, сигурно ще се формира някакъв излишък, и какво ще се прави, според Вашето виждане, ще се съкращават съдии или съдилища - не знам, това е допълнителен коментар, по който аз ще изложа съображенията си. Но ако делата се увеличат значително през следващия отчетен период - аз не видях, или може би не съм успяла да се ориентирам къде се намира механизмът, по който подобно обстоятелство може да бъде отчетено и своевременно да може да бъде реагирано, за да се намерят достатъчно бюджетни средства. Какво имам предвид? Всъщност никой не може със сигурност да каже през следващия период какъв ще бъде броят и видът на делата. Броят и видът на делата, независимо от нивото на съда - всъщност колкото по-ниско е съдът, толкова според мен е по-непредвидимо какви дела ще дойдат, защото там е първият вход на дела (съвсем образно, това не е изобщо правно понятие), поради ред причини. Някога, ако щете, се случват стихийни бедствия - сещам се за случая с Пернишкото земетресение, където имаше няколкостотин дела, емигрантска вълна ... (Реплика без микрофон: законодателството се променя...) Да, това щях да допълня. И какви ли не други причини - примерно отчуждаване на имоти в някаква област заради някакво мероприятие, а когато става въпрос за наказателните дела, поради някаква причина прокуратурата внася в съда в определен район повече дела за този отчетен период. Тук колегата ми подсказва, и аз се бях сетила за този вариант - промени в законодателството, които увеличават - говоря Ви за хипотезата на увеличение, защото съвсем буквално приемам, че ако има някакъв

излишък, ще се намери какво да се направи и как да се направи. Но когато става въпрос за недостиг на средства и той е драстичен, какъв е способът да се предвиждат подобни обстоятелства, които аз, честно казано, не се сещам как биха могли (опитвам се от собствената си практика да изведа някакво заключение) да се предвидят за следващия период. Какво ще се случи в еди-кой си съдебен район, за да се предвиди колко повече дела, и то пък от определена материя, биха се получили там? И тук не става въпрос за едно, две, пет дела, понякога става въпрос за стотици за много кратък период от време.

Ако не сте ме разбрал или ако аз не съм се изразила правилно, мога да Ви поясня допълнително.

Проф. РУМЕН БРУСАРСКИ: Отговорът ми е с една дума: а сега как го правите, понастоящем?

АТАНАСКА ДИШЕВА: По същия... (Всички говорят едновременно.) Имате и корекции, да. Всъщност съдията не започва да получава по-голяма заплата в зависимост от това дали са му дошли повече дела. Напротив, натоварва се допълнително повече. Същото се отнася и за съдебните служители, и за всички, свързани в правораздавателния процес. Те са съдебни служители и съдии. (Реплики.)

Проф. РУМЕН БРУСАРСКИ: Имаме различен поглед върху нещата чисто темпорално във времето. Говорим в рамките на една бюджетна година, а Вие именно имате предвид това завъртане, за което говоря и което е най-същественият може би елемент в програмното бюджетиране, тези неща да лъснат именно заради това инжектиране на резултатите от отчитането на програмните бюджети на входа на следващия цикъл за планиране, програмиране, изпълнение, отчитане и после пак планиране, нали?

Това е съществената част при програмното бюджетирание и тези неща лъсват точно там в резултат на отчитането на програмните бюджети - било то в тази или в някоя друга функционална област.

Аз имах предвид тези корекции в по-такъв порядък - оперативен, който Вие добре познавате като практика, тоест иначе що касае отчетността, що касае икономическата класификация и другите неща - финансите, те си се запазват, те си остават. Програмното бюджетирание е промяна във философията на подготовката и изпълнението и отчитането на бюджетите в съответен такъв формат, който да обслужи прилагането на тази различна философия. Това е може би най-същественият момент.

Терминът, който аз в методологията съм използвал, е буквално „инжектиран“. Ето Ви резултатите по програми, обслужващи постигането на съответни оперативни цели без стратегически, и ето за предния, отчетния период какво се е случило и какво за следващия трябва да се направи, като в темпорален план бюджетните програми и конкретните показатели там са най-динамичната част. Това е фронтовата линия. По-назад и по-назад, все повече и по-дълги са периодите и стратегическите цели. Благодаря.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Аз само ще Ви кажа, професор Брусарски, как реагираме ние в момента с историческия принцип за изготвяне на бюджета на съдебната система.

Взимам един пример, понеже беше съвсем скоро и мина през Комисия „Бюджет и финанси“, но това се повтаря назад във времето: Районен съд-Елхово - много дела, поради което се назначават преводачи и вещи лица, за бежанците, да.

Това е нещо, което възникна в един период от време, може да е в рамките на няколко месеца или може да е в течение на

годината, но се променят нещата. Ние реагираме. За съда е разчетен един бюджет и се оказва, че той вече няма ресурси да работи по този начин. Прави искане до нас и ние, вече тук Съвета и съответните органи - Комисия „Бюджет и финанси“, Пленумът и така нататък, вземат решение и увеличават бюджета за конкретните нужди, които в момента са възникнали в този орган. По този начин ние в момента работим.

Въпросът на колежата Дишева беше - при условията на програмното бюджетиране така ли би се... (Не довършва.) Защото ние реагираме много бързо. В рамките, примерно, на месец можем да реагираме, защото сме...

БОЯН НОВАНСКИ: Ако имаме пари, нали?

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Толкова доколкото имаме пари, да. Въпросът е: при програмното бюджетиране може ли по този начин да се реагира или не?

Проф. РУМЕН БРУСАРСКИ: Без да съм специалист в най-дълбокия детайл, бюджетар... (Неясен израз.) Но моят отговор е категорично „да“. Тук няма никаква подмяна в това отношение. Защо? Независимостта, закрепена конституционно, на съдебната власт изключително, съответно икономически кристализираща в самостоятелен бюджет и доста ограничени правомощия, както знаете, на министъра на финансите по отношение на управлението на Вашите бюджети...

АТАНАСКА ДИШЕВА: ...Това е фикция, извинявайте.

Проф. РУМЕН БРУСАРСКИ: Окей. Добре, така смятате Вие, но никой не поставя под съмнение, че ще бъде част от играта и бъдещото ѝ прилагането на програма „Формат на бюджета“.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Вие сте абсолютно прав. Действително това е елемент на независимостта - финансовата

независимост на съдебната система е един от основните моменти за действителната независимост и затова в Конституцията, и в множество решения на Конституционния съд се казва, че държавата е задължена да осигури достатъчно бюджет на съдебната система за нейното нормално функциониране. Но не винаги се случват нещата така. Това е друг въпрос. Въпросът беше точно за реакцията в условията на програмния бюджет и резултатите от него, тоест ние и сега правим бюджетни прогнози. И сега правим за две години напред, като готвим бюджета за 2023 г., всъщност ние правим разчетите за 2024 г. и 2025 г. Но това са краткосрочните планирания, които се правят.

Колеги, други въпроси? (Реплики.)

Колега Керелска, заповядайте.

ОЛГА КЕРЕЛСКА: Аз имам един кратък въпрос, който възникна по време на дискусията.

Господин Професор, можете ли да отговорите еднозначно: по-сложно или по-просто, по-оптимално ще бъде това програмно бюджетниране, което се предлага да бъде въведено в съдебната система, спрямо сега установения исторически подход при изготвянето на бюджетите на органите на съдебната власт и на съдебната власт като цяло?

Защо го задавам този въпрос? Защото този състав на Висшия съдебен съвет прие доста проекти като при приемането на всеки един от тях идеята е била да оптимизираме едни или други процеси в съдебната система, а на практика като че ли се получава обратното, което е свързано със съответна негативна реакция от страна на съдиите, на органите на съдебна власт като цяло.

Ще ни затрудни ли особено, с други думи казано, въвеждането на този подход?

Проф. РУМЕН БРУСАРСКИ: Чисто в най-технически и оперативен порядък, да - ще има известно напрежение. То основно и тежестта ще падне върху дирекцията „Бюджет и финанси“ в един такъв порядък, но аз съм убеден, че в този случай това са хора професионалисти. Министерството на финансите оказва много ценна методическа помощ на старта, а и въобще на нататък в това отношение.

Иначе, по-лесно и по-трудно - вижте, ще бъде по-полезно и за самата съдебна система, ако действително поне в основата си тази философия сработи чрез прилагането на това програмно бюджетиране, пак казвам, за подходящ период от време. При добра воля. (Реплики на изключени микрофони.)

Да, защото те се виждат. С госпожа Радкова, с която съм работил най-много и ние сме водили разговори и по обясними причини, точно това си говорихме, а вече го има на колежките тук във въпросите, които бяха една значителна част от тях...

Аз съм го виждал и в други области, работейки в практиката все с държавата не непременно със съдебната власт. Първоначално хората, интелигентни хора, но не са специалисти в областта, гледат ни с едно подозрение, но после започват... Не трябват много неща. После започват: да, то полезно, то върши работа евентуално, има смисъл от него и за нас, и за Вас е добро, не защото някой ни го налага, а Вас никой не може да Ви го наложи, разбирате ли? Просто осъзнаване.

Нито стават автоматично нещата, нито пък стават лесно. Всяка новост иска известно напрежение, но в никой случай няма да се срещнат тези предизвикателства и затруднения по въвеждането, които най-малко да създават напрежение.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Естествено, че то за нас си е най-добре историческият принцип на формиране на бюджета, защото той е работен десетки години с този принцип. Сега всякаква друга промяна би довела до някакво напрежение, но Вие казахте, че това няма да е съществено напрежение. То няма да се отрази на институциите по места, тоест на органите, а основно бремето ще е тук, във финансовата дирекция.

Госпожо Дишева.

АТАНАСКА ДИШЕВА: Дали по принцип допустимо е и дали практиката познава случай на съвместно прилагане на историческия метод на определяне?... (Реплики.) Смесен, да. Какво казах? Смесен, комбиниран, и двата метода, на историческия метод или принцип на бюджетиране и на този, който сега обсъждаме, ориентирано тук към резултатите.

Аз пак се въртя, вероятно разбирате, към функционалната област „правораздаване“. Много неща още искам да Ви питам. Виждам, че колегите се отегчават и трябва наистина да се влезе в детайли. Само един пример - как ще се определи разходът за съдебна администрация по едно конкретно дело? То трябва да се мине през времето, необходимо за обработването на едно дело, а тук такъв механизъм изобщо не съществува и ние изхождаме от съществуващия административен капацитет от служители в съответния съд и се оценява тяхната работа като стойност, включително като разходи за работна заплата и други - осигуровки и така нататък.

Давам Ви само този пример, защото казах, че има много въпроси, но ако искате, на него не отговаряйте, защото наистина е детайлен. Въпросът ми беше дали е допустимо, дали практиката познава случаи на смесено прилагане на двата подхода за

различните функционални области или политики, както Вие казахте?

Проф. РУМЕН БРУСАРСКИ: Много краткият отговор е „Категорично - не!“. Какво беше? Полубременна... (Весело оживление.) Няма.

Искам да кажа, ако се познава все пак, а ние в това отношение сме специалисти, а Вие - разбира се, не. Ако се познава добре и имате поглед, „традиционно историческо“ какво значи? Това, с което с няколко изречения в началото на моята презентация се опитвах да хвана бика за рогата.

Много сме полезни и ценни за обществото, без нас не може, правим всичко за него и ни трябва за това пари! Колко много и какво? Това е едната философия.

Другата философия: обществото има нужда от това, ние сега си поставяме едни цели тук и операционализираме тези цели, ...(неясен израз) в оперативен порядък, и едни работещи програми, които работещи програми се обезпечават финансово. Драматично различна философия. Аз като казвам ... (неясен израз, говори встрани от микрофоните), обратно на първото, тоест микс просто е nonsens, не може да се мисли за такова нещо. Благодаря.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Професор Брусарски, просто за момент, колега Новански, според Вас какъв период от време би ни отнело за внедряването на този програмен бюджет?

Проф. РУМЕН БРУСАРСКИ: В това отношение не бих искал отговорно да се ангажирам. В методологията съм си позволил покрай цялата конкретика да пиша на места, за да няма само точки, точки - „бюджет на 2024 г.“, тоест това е първата възможна в рамките на предстоящата бюджетна процедура 2024 г., защото 2023 г. вече е на финалната права и е свършила, календарната,

защото онази пък ще стартира, Вие знаете, в самото начало на 2023 г. Така съм го записал, дето се казва, това е възможната най-ранна. Но иначе в рамките на една календарна година за подходяща, следваща процедура, в която да се включите с активното съдействие на Министерството на финансите. Ние с тях също контактувахме, Вие споменахте за техните становища към нас, а и освен това те имат отдел в бюджета, дирекция. И помагат.

Не е голяма работа, в смисъл, не е нещо като статут, който искат. Да, нормално. В рамките на една календарна година с подходящо целеполагане, в смисъл - гоним бюджетна процедура 2020 и X година, по някаква си, това може да стане.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Колега Новански, заповядайте.

БОЯН НОВАНСКИ: Между другото, хич не се отегчавам, но аз, доколкото разбирам, професоре, Вие сте на мнение, че не би могло да има такива миксирана форма между програмно и историческо финансиране, обаче доколкото знам аз, програмно финансирана съдебна система в Европа има само в Холандия. Как работи - не знам, казвам си честно, но аз лично да Ви попитам, де, това е мое становище, но мисля, че на базата на програмно бюджетиране би могло да се осъществяват, например инвестиции в строителство, защото ние се занимаваме доста с такова нещо, хардуер, софтуер, това са неща, които биха могли да се предвидят, макар че сега времената са тежки и тези неща ни се струпаха, но да приемем, че това е изключение - това, което се случва в момента в Европа и света.

При правоприлагането, да го кажем общо, то ще стане много страшна картинка, защото под тези формули, които - те не са лоши и са правилни, обаче ще излезе следното. Едно наказателно дело в един районен съд, N-ски малък районен съд, струва условно,

ще излезе по тези формули и условно ще струва 100 лв., то е повече, но - 100 лв., докато същото наказателно дело в Софийски районен съд ще излезе, че струва 50 лв. И тук нататък ще се появят въпроси и те ще бъдат от Министерството на финансите. Ще се каже: защо същото дело на едно място струва 100 лв., на друго - 50 лв., а пък то е същото дело?

И сега ще дойдат едни страшни въпроси от рода на: а, бе или трябва да ги съкращавате или да ги вливате, сливате и така нататък тези, дето са им скъпи делата, или нещо друго трябва да се случи? А това при нас на база Конституция, независимост и така нататък е невъзможно. Съдията, който гледа малкото, скъпото дело в малкия съд, той не е виновен, че това му се случва, нали така? Тоест, не би ли могло пак да се помисли за миксирана форма, защото правоприлагането не е като да купуваш компютри или да строиш сгради?

Още един път казвам: съдиите в малките съдилища не са виновни, че им е малко работата или пък изведнъж им се увеличава, после пак намалява, защото има такива случаи.

Проф. РУМЕН БРУСАРСКИ: Благодаря.

Ето, виждате - и в хода на нашата дискусия се появиха неща на принципна основа. Те ще излязат, когато започне да се търкаля колелото на програмното бюджетирание. Това е идеята. Вие искате ли така - да има едни скъпи дела, и едни... (Неясен израз.) Площавайте. Не, не. (Неясен израз, говори далече от микрофоните.)

БОЯН НОВАНСКИ: То не е честно за хората.

Проф. РУМЕН БРУСАРСКИ: ...И аз това ... Вие сте, които ще го решите. Министърът на финансите тук нищо не може да Ви каже.

АТАНАСКА ДИШЕВА: Има едно нещо, което се нарича „достъп до правосъдие“...

Проф. РУМЕН БРУСАРСКИ: Точно така. Точно. (Говорят едновременно.) Съгласен. Напълно, напълно съгласен. Но ето такива неща, когато пък се...

АТАНАСКА ДИШЕВА: ...което пък няма нищо общо с парите за делата.

Проф. РУМЕН БРУСАРСКИ: Всичко има общо с парите, за жалост. Няма нещо, то да имаше нещо, ... да го кажете.

Относно практиката, господин Магдалинчев спомена, аз ще помоля Николай само с няколко думи в рамките на нашите, и то началните етапи бяха, още първите етапи, да проучим и по проект имахме ангажимент да проучим практиката в прилагането на програмното бюджетиране в избрани страни от Европейския съюз. Николай имаше тази чест основно. Ако позволите, две думи само да кажем. Маркирай просто, нали? Благодаря.

НИКОЛАЙ ВЕЛИЧКОВ: Това, което стана ясно от този първи етап на проекта и може би затова често се дава пример с Нидерландия, програмното бюджетиране в съдебната власт съществува в множество страни от Европейския съюз, да не кажа в преобладаващата.

Това, което е особеното в Нидерландия, от което произтича, според мен, значителна част от въпросите, които има до момента, е, че там системата наистина обвързва пряко броя на делата с финансовия ресурс, който получават, но това по-скоро е изключение и в практиката в страните от Европейския съюз, тоест Нидерландия е уникална от тази гледна точка, но програмното бюджетиране в останалите държави членки не обвързва в такава

степен публичния ресурс с количествените оценки на делата.
(Говорят на изключени микрофони.)

Не казвам „трябва“ или „не трябва“, но това е уникален случай - за Нидерландия.

Проф. РУМЕН БРУСАРСКИ: Там, където е частта за представянето на програмното бюджетиране като нова форма.

Организацията за икономическо сътрудничество има много сериозен принос в методологията, що касае въобще управлението на народна парà и в частност програмното бюджетиране и там има една фигурка, сигурно сте я видели, може и да я видите впоследствие, за силата на тази връзка. Силата на тази връзка! От една страшно мека, едва забележима връзка между резултати и следващ етап на планиране, минава през нещото по средата, което е - взема се предвид, съобразява се, до много силната връзка. И в съдебната власт с Нидерландия - това, което казва Ники, е пример. Буквално ОИСР нарича „по формула“, точно така е - по формула, директно, няма „А“, няма „Б“. Щрак, щрак, щрак! По формула! Това общо-взето в практиката, колеги, наистина е екзотика. Всъщност ние от нашия преглед в друга страна не сме открили това. Благодаря.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Благодаря. (Говорят на изключени микрофони.)

Колеги, други въпроси?

Колега Керелска, заповядайте.

ОЛГА КЕРЕЛСКА: Аз във връзка с микса, за който се коментира, но от малко по друга гледна точка бих искала да задам въпрос.

Вие споменахте за пилотни съдилища, тоест според Вас кое е препоръчителното - да въведем това програмно бюджетиране

в няколко съда и няколко прокуратури, примерно, и да видим как то ще действа? И дали това е възможно точно с оглед на това, че, примерно, в едни съдилища ще се бюджетира по исторически метод и подход, а в други ще има програмно бюджетиране?

И другият ми въпрос е: дали е възможно, примерно, тук, на централно ниво ние, като първостепенен разпоредител на бюджетни средства, да въведем програмното бюджетиране, а пък в по-голямата част от органите на съдебната власт да остане историческият подход и да се работи само с няколко органи на съдебна власт, където като пилотни съдилища и прокуратури се въведе този подход? Защото това също е един вид микс между двете системи, нали така?

Проф. РУМЕН БРУСАРСКИ: Така е, наистина. Аз пак казвам: когато решите да скочите, вероятно Министерството на финансите ще бъде най-подходящото място за такива въпроси в конкретика.

Моето лично мнение е, че трябва да се стартира оттук във всички случаи и да се върви подходящо, стегнато и бързо надолу към второстепенните разпоредители с бюджет. Те са описани от нас и са групирани. Вие сте ги видели. Това са Върховният административен съд, Върховният касационен съд, Прокуратурата, Институтът, Инспекторатът и съдилищата, много на брой съдилища в отделна група. И така - надолу, тоест един цялостен подход дори и ако той коства... (Не довършва.)

Другият вариант, знам за това като идея, пилотни - тук и там, избирателно, но това пак не е смесеният тип, за който нали тук... Вие се плашите от преходния период малко. Не, че се плашите, ами имате съображения и те вероятно са основателни. По-скоро, според мен, трябва да се стартира цялостно, но - но,

дотогава доколкото отговаря за политиката в държавата на тази тема все пак е Министерският съвет, но основно в лицето на Министерството на финансите и те са тези, които трябва да дадат, дето се казва, препоръка как това да се направи.

Аз си мисля, че трябва да се стартира цялостно, както си му е редът, дори с риска някъде да се сбърка, дори с риска да трябва на нещо да се реагира веднага. Да Ви изненадам с историята на въвеждането на това бюджетирание в органите на изпълнителна власт министерство по министерство. Ееее, то има закъснения, то има проблеми, нормално е. Говоря за първите години - 2003, ставаме 2004, 2005, 2006, докато се наложат тези неща. Вие имате шанс в това отношение, най-малкото Министерството на финансите е окей и тук няма принципа на пробите и грешките, защото, така или иначе, все още има опит, докато в началото и то, и другите въвеждащи постепенно програмното бюджетирание, повече или по-малко се учат, нали? Докато сега не е така.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Благодаря.

Други въпроси?

Колега Имова, заповядайте.

ВЕРОНИКА ИМОВА: Господин професоре, изкушавам се да Ви задам един, може би ще бъде един от последните въпроси.

Информационните технологии навлизат в съдебната система с по-решителна крачка, което означава повишаване на достъпа до правосъдие на гражданите. От друга страна пък тенденцията към намаляване човешкия ресурс при обслужването на правосъдието и куп други фактори, които улесняват човешката дейност чрез информационните технологии, включително и

оптимизират и качеството на правосъдието и достъпа до правосъдие, което е един от основните принципи.

В тази връзка: считате ли, че информационните технологии с навлизането им в националната съдебна система биха улеснили този модел на бюджетиране, програмното бюджетиране?

Проф. РУМЕН БРУСАРСКИ: Категорично, определено. Сега няма какво да се лъжем - това е бъдещето, и колкото повече, толкова повече, както казва Мечо Пух. Не е въпросът „дали“, а „кога“.

Вие сте видели, ние сме отделили в нашата методология специално място на темата за електронното правосъдие. Не знам какви са Вашите оценки, но поне това, което аз чета от медиите и разбирам, още има какво да се желае в повече, затова то да е залегнало тук, но това е пътят, това е бъдещето и това страшно много ще поевтини продукта като при всички други, където си пробиват път тези технологии, страшно много, което е много хубаво, нали? Благодаря.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: И аз благодаря.

Други въпроси, колеги? Не виждам тук, а от колегите, които са онлайн? Колеги, въпроси имате ли към проф. Брусарски и неговия асистент? Не виждам.

Да благодаря на професор Брусарски и на неговия асистент. Действително, програмното бюджетиране е един от възловите въпроси. Аз ще споделя с колегите, че когато се отиде в парламента, за да защитаваме, когато имаме проект, все ще се намери някой от народните представители, който да попита: какво става с Вашето програмно бюджетиране, кога ще го въведете?

Очевидно процесът не е толкова еднозначен. Нещата не са толкова елементарни, опростени. Вероятно ще има един период

от време, когато ще има и малко повече затруднение, но, така или иначе, рано или късно, това ще се случи. Нека не забравяме, че по проект тук има и една от последните дейности - обучението, тоест отново се пада обучението на дирекцията „Бюджет и финанси" и най-вероятно административните ръководители, защото предполагам и главните счетоводители там, където ги има, но това ще е процес, който ще е във времето. Така или иначе, нещата по някакъв начин се случват, както и с Единната информационна система - много дълго време, много спорове, много полемки, но те водят в някакъв път, в някаква посока. Където има трудности - преодоляват се, по-бързо или по-бавно, но след това се случват нещата. Как да го кажа? Това са част от промените в живота, които ни съпътстват.

Благодаря на екипа.

Проф. РУМЕН БРУСАРСКИ: И ние благодарим. Дано да сме били полезни. Успешна работа!

(Проф. Румен Брусарски и Николай Величков излизат от залата.)

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Колеги, продължаваме по темата. Ако има още неща, които трябва да си кажем, да. Ако няма, ще подложа на гласуване проекта за решение. Има ли изказвания?

АТАНАСКА ДИШЕВА: Да чуем проекта за решение.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Ето, аз ще го прочета: „Приема Методология за програмно бюджетиране в съдебната власт, изготвена по Проект по Оперативна програма „Добро управление" с наименование „Въвеждане на програмно бюджетиране в органите на съдебната власт" по процедура BG05SFOP001-3.004 чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по силата на Договор № BG05SFOP001-3.004-0001-C01/29.05.2020 г."

Колега Дишева, заповядайте.

АТАНАСКА ДИШЕВА: Благодаря.

Аз всъщност имам въпрос, защото не разбирам докрай какво би означавало нашето решение. Означаваше ли това решение, че ние днес - текстът на това решение, което изчетохте, означава ли това, че ние днес решаваме, че въвеждаме програмното бюджетиране в органите на съдебна власт? В прав текст Ви питам, защото от това зависи моят глас и начинът, по който ще гласувам. Означаваше ли това решение?

Ние миналия път приехме за сведение тази методология като елемент от дейностите, които са изпълнени в рамките на проекта. Това е добре. Днес получихме разяснения. Това също е добре. Какво на практика означава решението, което се предлага днес да вземем?

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Решението означава, че тази дейност по проекта е изпълнена. Проектът има общо 6 дейности. Това е по Дейност 2. Както всъщност спомена и проф. Брусерски, това няма да стане от тази година, няма да стане от следващата година, евентуално от по-следващата, когато ще започне да се работи проекта, но самият проект приключва 2024 г. Докато не приключи проектът на практика няма как да се случи да се внедри програмното бюджетиране, но, така или иначе, с тази методика и всички дейности, се поставя началото на едно бъдещо правилно бюджетиране на всички органи на съдебната власт.

Колега Пашкунова.

ЦВЕТИНКА ПАШКУНОВА: Тоест, за да е ясно за всички. Тази методология като система от принципи, от правила, от методи, които се прилагат в областта на програмното бюджетиране както каза проф. Брусерски, би могла да улесни процеса на въвеждане на

програмното бюджетиране тогава, когато се взема решение то да бъде въведено. Нали така?

В тази връзка, ако това е така, ние приемаме методологията доколкото тя с това, което се предлага, виждам, че има и становище на Министерството на финансите, е съобразена с утвърдени международни добри практики, съдържа основните елементи на програмния формат на бюджета, но това не означава, че ние вземаме решение за въвеждане на програмно бюджетиране. Благодаря.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Благодаря.

Заповядайте.

ВЕРОНИКА ИМОВА: Аз разбирам, колеги, че всъщност ние приемаме една от дейностите по проекта, тоест един етап, който представлява приемане на методологията, тоест един етап, един елемент от този целия процес. (Говорят едновременно на изключени микрофони.)

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Това е база фундаментна, на която ще се стъпи. (Боян Новански говори на изключени микрофони.)

Заповядайте.

АТАНАСКА ДИШЕВА: Сега получихме разяснение от колегите, обаче аз бих искала господин Магдалинчев съвсем ясно да заяви това, което ми се струва, че изрази съгласие с изказванията на колегите.

Означава или не означава предложеното решение, че ние днес вземаме решение за прилагане на програмното бюджетиране в органите на съдебна власт?

Позволявам си да повторя този въпрос и да го поставя на много ясна основа, защото ние сме имали със сигурност поне един

случай, според мен са повече, когато аз лично съм била подвеждана в това какво следва след нашето решение.

Говоря, например, за да не е неясно за когото и да било, за въвеждането на ЕИСС във всички органи на съдебна власт, което бяхме взели, мисля, че през лятото на 2020 г. За да не стане така, че не сме разбрали днес как гласуваме решение за въвеждане на програмното бюджетиране, аз моля за това ясно изразяване: означава или не означава.

Чух становището на колегите и бих подкрепила това решение и, за да не вземам пак думата, ще кажа - дори и това решение да означава, че ние днес не взимаме решение за въвеждане на програмното бюджетиране в органите на съдебна власт, а единствено, че приемаме за приложима тази методология, която е разработена в рамките на проекта аз заявявам, че имам резерви към някои елементи от методологията в частта относно нейната неприменимост и по-скоро за неяснотата на някои от параметрите, заложили във формулите, за които говорихме и по-конкретно - във функционална област „Правораздаване“.

Считам, че това, което се предлага, то, между другото, нека колегите прокурори да кажат, струва ми се, че и за спазване на законността тази функционална област, която се отнася за прокуратурата същото важи, не нека колегите, ако искат, да го кажат. Аз говоря за правораздаване.

Считам, че някои от компонентите, образно ще се изразя, не дават тази информация за формиране на необходимите разходи, която се претендира да дават по тези формули, които са предложени, и че правораздавателната функция на съдилищата не може, по мое виждане, да се измерва, специално правораздавателната функция не може да се измерва по този начин

и както беше заявено тук при представянето - изчисляването на разходите по този начин да доведе до рационализация, което аз схванах като съкращаване на щатни длъжности и съкращаване на органи на съдебна власт, поне не в тази права линия, повтарям, ако правилно съм разбрала това пояснение.

Разбира се, ние бихме могли да вземем тези елементи, които на практика ще ни покажат как в едни органи на съдебна власт, образно казано, едно дело струва два или три пъти повече, отколкото в друг орган на съдебна власт, можем да го вземем като елемент при преценката за прословутата съдебна карта или за разпределение на щатове в органи на съдебна власт, или изобщо, както разглеждаме съдебната карта, но в никакъв случай, според мен, това не би могло праволинейно или еднозначно да означава необходимост от закриване на съдилища, дори и необходимост от закриване на съдебни щатове. Заявявам това като собствени резерви, специално в частта на методологията, касаеща функционална област „Правораздаване“.

Сега, ако може, и с това завършвам, господин Магдалинчев, ясно да кажете: означава или не означава това предлагано решение, че ние днес взимаме решение за въвеждане на програмното бюджетиране в органите на съдебна власт? Защото всъщност приемането за изпълнение на този проект, който Виерководите, според мен в никакъв случай не означава, че ние предварително сме се съгласили, че приемаме за прилагане програмното бюджетиране в органите на съдебната власт. Поне това е моето тълкуване.

Това означава: нека да видим как, защо, до колко, по какъв начин може да се случва това в органите на съдебна власт, но

ние нямаме предварително решение, поне до този момент, за въвеждането на програмното бюджетиране.

Само моля, колеги, не схващайте това ми изказване като несъгласие с необходимостта от въвеждането на програмното бюджетиране в органите на съдебна власт. Просто това е, по мое виждане, сложен процес и трябва изключително внимателно да подходим - кога, как, до колко и къде да го приложим.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Благодаря, колега Дишева.

След малко ще дам отговор.

Колега Новански, заповядайте.

БОЯН НОВАНСКИ: Щях да не се съглася с госпожа Дишева, но след последното изречение съм абсолютно съгласен с нея.

Програмното бюджетиране, според мен, е задължително да се случи в съдебната система и то би могло, поне в една част, да се въведе много бързо, много лесно, но в областта на правоприлагането и правораздаването не може да се случи така, както тук една методология ни го предлага. Това не значи обаче, че ние не трябва да работим в тази област.

Пак казвам, че в много отношения, изключая правоприлагането, програмното бюджетиране би могло да бъде въведено много бързо и лесно в съдебната система, но по отношение на правоприлагането има много друга работа и аз сега ще кажа, че няма нищо страшно в това да се влее или да се съкрати, или премахне един или друг съд, но това е вече въпрос, който има да решава съдебната система оттук нататък.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Благодаря.

Колеги, отговарям на въпроса на колегата Дишева: не означава, че днес, приемайки методологията ние внедряваме

непременно програмното бюджетиране. Не, не! Днес приемаме изпълнението на една от дейностите, каквато е методологията. Има още дейности, които предстои да бъдат разработвани и да бъдат обсъждани, съответно приемани или неприемани, това е другата страна.

След като приключи изпълнението на целия проект трябва да има решение на Пленума на Висшия съдебен съвет, който да каже: „Да, ние вече приемаме и работим за програмното бюджетиране, за да го внедряваме в съдебната система“. Това е период от време в бъдещето.

Ние приемаме резултатите от изпълнението на тази дейност по този проект. Най-вероятно, сега дали ще бъде в този вид, когато се внедри програмното бюджетиране, най-вероятно това ще бъде, примерно, база. То и затова е методология, върху която да се разсъждава за програмното бюджетиране, но дотогава може някои неща да се променят или допълнят. Това е въпрос на бъдещето.

Това е отговорът ми, колеги.

Ако няма повече изказвания или дебати, ще подложа на гласуване предложението проект на решение. Само ще помоля колегите да си включат камерите, за да видя имаме ли кворум. (Брои.) Шестнадесет човека сме.

Колеги, подлагам на гласуване следния проект на решение по т. 1 - Пленумът на Висшия съдебен съвет реши: Приема Методология за програмно бюджетиране в съдебната власт, изготвена по Проект по Оперативна програма „Добро управление“ с наименование „Въвеждане на програмно бюджетиране в органите на съдебната власт“ по процедура BG05SFOP001-3.004 чрез

директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по силата на Договор № BG05SFOP001-3.004-0001-C01/29.05.2020 г.

Който е „за“ този проект на решение, моля да гласува - 15 гласа „за“, „против“ няма. Приема се.

(след проведеното гласуване с вдигане на ръка)

1. ОТНОСНО: Приемане на Методология за програмно бюджетиране в съдебната власт, изготвена по проект по Оперативна програма „Добро управление“ с наименование „Въвеждане на програмно бюджетиране в органите на съдебната власт“ по процедура BG05SFOP001-3.004 чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по силата на Договор № BG05SFOP001-3.004-0001-C01/29.05.2020 г.

ПЛЕНУМЪТ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

Р Е Ш И:

ПРИЕМА Методология за програмно бюджетиране в съдебната власт, изготвена по проект по Оперативна програма „Добро управление“ с наименование „Въвеждане на програмно бюджетиране в органите на съдебната власт“ по процедура BG05SFOP001-3.004 чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по силата на Договор № BG05SFOP001-3.004-0001-C01/29.05.2020 г.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Колега Дишева, заповядайте.

АТАНАСКА ДИШЕВА: Колеги, преди да разгледаме т. 2 и т. 3 бих искала да помоля да бъде качен стенографският протокол от миналото заседание. Освен ако тази сутрин не е качен, той не е публикуван на сайта на Висшия съдебен съвет. Там имаше

изказвания, които мисля че трябва да бъдат взети предвид и при предстоящото обсъждане. Ако е нужно техническо време, моля за няколко минути почивка в тази връзка. Мисля, че ние бяхме взели решение на едно предходно наше заседание, когато се отлага за следващо заседание обсъждането на определени въпроси, да бъде изготвен приоритетно протоколът от съответното заседание. Не съм сигурна дали това беше на Съдийска колегия или на пленум, но това според мен се налага от само себе си като решение. Това е технически въпрос. Ако считате за необходимо нека да дадем няколко минути почивка, за да се направи чисто технически това, освен ако междувременно не е качен на сайта на Съвета протоколът.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Колеги, искам нещо да прочета преди да започнем. Ако си спомняте нашето решение отпреди беше – отлагаме точката за друго заседание на пленума и затова днес го определихме като ден, в който да се разглежда тази точка, която мина и тези другите две по плана за възстановяване и устойчивост. Ако си спомняте, тогава взехме решение и отправихме покана до вицепремиера Пеканов за присъствие негово или на неговия екип. Вчера получихме имейл. Колеги, чета Ви го: „Уважаеми господин Магдалинчев, в отговор на Ваше писмо с покана към г-н Пеканов – вицепремиер по управление на европейските фондове, да присъства на заседанието на пленума на 20 октомври, искам да предам неговата благодарност за поканата и съжаление, че не може да присъства. Причината е, че на същата дата има заседание на Министерския съвет, което прави невъзможно неговото участие. Предвид важността на разглежданите въпроси Ви предлагаме на 24 октомври от 15 ч. в залата на 3-я етаж на Министерския съвет, „Дондуков“ 1, да се проведе среща и да се обсъдят проблемите по

посочените в писмото теми и решение за преодоляването им. Заради пропускателния режим в сградата, моля имената на Вашите представители да бъдат изпратени на настоящия имейл. Пропускането става през служебния вход, който е входът и за Конституционния съд.“.

Колеги, между другото вчера ми се обади и министърът на правосъдието, който се извини, че днес не може да присъства. Аз му обясних, че и министър Пеканов е заявил, че няма да присъства и той каза – да, защото вчера дебатите в парламента продължиха дълго и нямаше заседание на Министерския съвет, и поради тази причина днес има заседание.

Тоест, това което се сочи в този имейл се потвърди и от министър Зарков. Така че ние трябва да решим дали действително тези две точки да ги гледаме или не. Така стоят нещата и трябва да решим какво ще правим.

АТАНАСКА ДИШЕВА: Ако имам думата, благодаря. Аз заявявам, че бих искала да участвам в това обсъждане и считам, че всички членове на Съвета би следвало да участват, така че да имаме възможност да формираме собствено становище, защото става въпрос действително за сериозни въпроси, за значителни бюджетни средства. Аз при подготовката си за днешното обсъждане срещнах няколко проблема, по които бих искала да поставя въпроси, включително и съзирам, може и да не съм права, дано да не съм права, съзирам опасност от двойно финансиране по определени въпроси, така че аз заявявам, че бих искала да участвам в това обсъждане и обсъждане на наши представители пък, от друга страна, би следвало, ако вземем решение двама, трима или петима да отидат, би трябвало да се съгласим по някакъв начин цялото обсъждане да бъде достъпно за останалите членове,

дали под форма на някакво излъчване или пълен запис, или под каквато и да е форма, защото всичко друго аз лично за себе си ще приема като някакъв начин за игнориране на част от членовете на Съвета. Работата и провеждането на подобни разговори стана практика в този Съвет, а пък след това, когато се стигне до приемане на резултати от изпълнение на някакъв проект, трябва да гласуваме всички, без да сме имали възможност да вземем участие в подготовка на документи, в обсъждане, във взимане на някакви решения в хода на изпълнението на проекта. Считаю, че това трябва на този етап поне в този случай, доколкото е възможно, да го предотвратим.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Колеги, искам да кажете какво правим? Продължаваме ли със заседанието, с двете точки от дневния ред или поради това обстоятелство, което Ви докладвах, за постъпилия имейл от вицепремиера Пеканов, е необходимо да се отложи разглеждането на точките след срещата, евентуално, както е посочено.

БОЯН НОВАНСКИ: (говори без включен микрофон – лоша чуваемост) ... Трябва да уточнят има ли срокове, няма ли.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Да, точно това е най-важният момент, сроковете, защото нали ти го постави онзи ден този въпрос, че този срок не е...(Намесва се Д.Марчева: Той се е изменил доклада и очевидно са прочели в администрацията, че става въпрос за междинен срок, там нямаме проблем с междинните срокове.) Има колебание, има колебание по този въпрос, дали срокът е обвързващ.

БОЯН НОВАНСКИ: Аз не съм сигурен и искам да го кажат те. Те са хората, които менажират плана.

ДАНИЕЛА МАРЧЕВА: Всъщност, това което би следвало да попитаме вицепремиера, което ние поставихме и с колегата Димитров на срещите, които имахме, две дотук, с цялото централно координационно звено и т.н., бяха въпроси, свързани с възможността Висшият съдебен съвет да не може да спази крайните етапи, т.е. тези, които са релевантните за изплащането на средствата по плана. Нека да поясня това нещо, което предишния път имаше някакви колебания и което г-н Димитров го писал първоначално в доклада си, виждам, че сега го е променил, а именно междинните срокове, междинните етапи, неспазването на тези междинни срокове не са факти, които се зачитат от Европейската комисия. За нея е важен крайният етап, а крайният етап по проекта за ЕИСС е декември 2023 г. Въпросът обаче е свързан като цяло и за двата проекта, и за медиацията, и за ЕИСС, че, зависейки например в случая с ЕИСС модулът за заповедни дела, както стана ясно от техническата спецификация за този модул, трябва да изчака да се приеме Законът за изменение и допълнение на ГПК, който всъщност ще уреди това заповедно производство, това централизирано разпределение, но аз не знам, не можем да бъдем сигурни всички ние дали парламнтът, който вчера е конституиран, ще приеме тези закони и кога ще ги приеме. (Ат.Дишева: Не е конституиран.) Добре, очевидно е, че заседанието на Народното събрание продължава и днес, нали? Но целта е ние да получим по някакъв начин уверение, че няма да бъде санкциониран Висшият съдебен съвет ако има проблем с неспазването на крайния етап, на крайния срок, а това е декември 2023 г. за ЕИСС и за медиацията е 30 юни 2024 г.

Аз, както Ви поясних, ние актуализирахме сроковете за медиацията и аз мисля, че към този етап няма и не виждам

опасност да не се справим със срока за проекта за медиация. Проблемът очевидно е в ЕИСС, където сроковете не са актуализирани в графика на плана за възстановяване. Това е основният въпрос, а не междинният, междинните срокове, както и господин Димитров, мисля че го каза предишния път, те не са проблем, просто в Приложение 1 и 3 на плана за възстановяване се пише изрично, че става въпрос за междинен срок декември 2022 г. и мисля, че тука нямаме спор по никакъв начин, но проблемът е крайният срок.

Този въпрос, който касае изпълнителната власт, за крайните срокове, за отговорността при липса на достатъчно средства за реализиране на инвестициите по тези проекти, които инвестиции са разчетени преди 2 г., включително за и хардуерната техника, която е всеизвестно, че цената на хардуера е обвързана с щатския долар, той в момента е скочил с 40%, доколкото и ако мога аз да преценя.

Това са проблемите, които касаят вицепремиера Пеканов. Но ние имаме и други въпроси, свързани с обществените поръчки за този хардуер, защото там има някакви, аз както Ви обясних, има въпрос, свързан с това откъде ще се намерят допълнително 4 800 000, както пише в доклада на г-н Димитров, от предвидените по плана за възстановяване и това, което е разчетено като техническа спецификация за лаптопите и стационарните компютри. Дали има решение на КБФ, въобще как се правят тези технически спецификации, кой ги прави, има ли ограничаващи клаузи, т.е. условия, които по някакъв начин могат да доведат до съдебно касиране на тези поръчки? Това са важните въпроси, които според мене не зависят от срещата с вицепремиера Пеканов и по мое мнение могат да се разгледат към този момент.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Колега Марчева, ако позволите само да се вметна и аз. Доколкото останах с впечатление от разискванията на миналото заседание, когато разглеждахме този въпрос, имаше колебание в голяма част от членовете на Съвета дали тези срокове са обвързващи. И вторият въпрос, който беше, дали законодателните промени ще се случат или няма да се случат и това ще се отрази ли върху плана? Тоест, виждаме една друга политическа реалност в момента, виждаме как стоят нещата. Ако не се приемат тези изменения в законопроектите, какво става? Тоест, колегите, аз с това усещане останах, че искат да го чуят от устата на вицепремиера по европейските средства и фондове да каже – да, този срок не е обвързващ или е обвързващ до края на годината, които трябва да се предприемат действията.

БОЯН НОВАНСКИ: (говори без включен микрофон – лоша чуваемост) Но и до 31 декември догодина пак може да не се влезе в тези срокове поради това, че няма да се приемат определените закони.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Законодателните изменения. И това отразява ли се? Каква ще е нашата вина, че парламентът не приема законите, които трябва да се приемат и оттук насетне да има срещу нас финансови санкции?

ДАНИЕЛА МАРЧЕВА: В писмото, което по питане на господин Димитров Националният фонд е отговорил, може да го видите, в него се посочва, че неспазването на етапите е проблем. Това нещо се вижда и в самия план за възстановяване, това нещо се вижда и в приложението към оперативното споразумение. Тоест, декември 2022 г. е междинен срок. Той е въведен по-скоро с оглед държавата членка да следи вътре в проектите, които са на цялата държава, как се движат, защото това може да даде сигнал ако няма

склучен договор след обществена поръчка, дали се бави като цяло този проект. Проблемът е с крайни етапи. Както каза много правилно колегата Новански, ние нямаме проблем с междинния срок декември 2022 г., ние имаме проблем с крайния срок за проекта за ЕИСС декември 2023 г. (Намесва се Б.Новански без включен микрофон – не се чува) За медиацията към този момент нямаме проблем, единствения проблем би бил, който касае всички проекти, които са свързани със законодателни изменения, ако въобще не бъдат приети и т.н., но това е вторият съществен въпрос. Единият е сроковете, другият е финансирането. Ако липсват достатъчно средства за финансиране, защото аз не съм сигурна, че и хардуерът по ЕИСС ще е достатъчна тази сума, която е предвидена там за два дейта центъра и един архивен. Пак казвам, този хардуер е разписан по едни други условия преди 2 г. по едни други цени и дълбоко се опасявам, че там може също да се окаже недостатъчен ресурс и въпросът е да не се стига да се взимат пари от съдебната система.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Аз пък се чудя защо не дойдоха от фонда тука техни представители, след като сме отправили покана. Отговорът им е бил на тях – след като няма да дойде вицепремиерът Пеканов и неговия екип, и ние няма да изпратим представител.

Колега Дишева, заповядайте.

АТАНАСКА ДИШЕВА: Благодаря. Колеги, като слушам тук разискванията у мен се затвърждава убеждението, че ние трябва да участваме в тази среща и не просто един, двама, трима души да отидат, а целият състав на Съвета, защото имаме да взимаме много важни решения по този проект.

На следващо място, не считам, че днес може да взимаме някакви решения преди въпросната среща, защото решенията, които евентуално бихме взели, са обусловени от отговорите, които можем да получим на тази среща. Доколкото съм успяла да се ориентирам от обсъжданията и миналия път, и днес, и от материалите, които са качени, и както тука беше казано – имаме проблеми евентуално и със сроковете, и с размера на средствата, които ще бъдат предоставени, защото ние на едно по-предходно обсъждане получихме уверение, мисля че то беше по доклад на главния секретар, може и да бъркам, може и да е било по друг проект, но също в рамките на този план, че, всъщност беше по същия проект, убедена съм, за значението на така наречените „междинни етапи“. След това виждам едно писмо, на което ние нямаме еднозначен отговор, поне аз така го чета, дали неспазването на междинен етап, защото просто няма отговор на този въпрос дали неспазването на междинен срок има значение за заплащането на средствата, така че ето това е първият въпрос, на който ние следва да поискаме еднозначен отговор, защото ние можем да си мислим, че имаме някакво правилно тълкуване на отговора на този въпрос и да възприемем поясненията, които тук ни се дават и след това да се окаже, че (Намесва се Б.Магдалинчев: Не е важно какво ние мислим, а какво мислят те.) Точно така, благодаря, господин Магдалинчев, може да се окаже, че това не е така и че ние фатално сме изпуснали някакви възможности. Това е, елементарен е отговорът на този въпрос, но ние трябва да имаме ясен отговор на него.

На следващо място, додоклото в този проект има няколко дейности и пера, струва ми се, че с оглед на опасностите, които тука бяха очертани, ние трябва да потърсим отговор на въпроса дали

може да направим размествания на сумите по разни пера. Ние имаме перо, образно се изразявам, но то и буквално е така, за купуване на компютри, което е най-голямото перо, имаме за оборудване на Дейта центрове друго перо, друго перо е за надграждане на ЕИСС. То е в рамките на на надграждане на ЕИСС, нали така, г-жо Марчева? Ние в рамките на това перо, образно, пак казвам, се изразявам, надграждане на ЕИСС, имаме неяснота какво освен заповедните дела, най-широко се изразявам, защото то не е ясно предвид липсата на законодателни изменения и медиацията, дали има и нещо друго в надграждането на ЕИСС, какво е това „друго“ и изобщо допустимо ли е по начин „друго“ да се формулира и техническо задание, и да се претендират средства, пък и след това да бъдат изплатени. И нещо, което е още по-важно, ние по този въпрос трябва да изясним да не би пък случайно да получим, в тази част „друго“, да получим, а пък и в частта за заповедните дела, защото там не съм съвсем наясно, да не би пък да претендираме за двойно финансиране и само на това основание то да ни бъде отказано.

И сега връщам се пак на въпроса, много е важно ние да попитаме и да получим ясен отговор в рамките на тези 25 или 26 милиона дали е възможно да разместим сумите по перата включително, т.е. тези три или пет милиона, или четири и нещо, които не ни стигат за купуване на компютри, дали могат да бъдат получени от някоя от другите дейности. Ако не може, можем ли за покриването на тези разходи за купуването на компютри те да бъдат финансирани със собствени средства, т.е. дали това няма да повлияе на резултатите от изпълнение по този проект? На следващо място, можем ли да се откажем изобщо от някои от дейностите пък да запазим цялостното финансиране? Дали това ще

се приеме за неизпълнение на проекта? И разни други неща. Освен това, ще получим ли ние за одобряване техническа спецификация в частта „надграждане на ЕИСС“, за да видим какво всъщност е включено конкретно? Защото ние в момента нямаме законодателни изменения в частта, касаеща заповедните дела и медиацията, и нямаме яснота кога обективно това може да се случи.

Мисля, че това са достатъчно проблеми, сигурно и още биха могли да се поставят, достатъчно проблеми отговорите, на които ние трябва да получим преди да вземем решение по тези въпроси и да обсъждаме. И понеже датата 24-ти, която виждам, че е посочена в писмото, е едва в понеделник, не виждам какъв би бил проблемът, следващият четвъртък ние имаме отново пленум, нали така, г-н Магдалинчев, можем в понеделник да отидем или поне тези, които желаят, на въпросното обсъждане, и в четвъртък, следващият, да поставим отново този въпрос, защото проектът е много голям, много важен за органите на съдебната власт и за нас като управляващи органите на съдебната власт, за да можем с лека ръка да прескочим разрешаването на някакви въпроси или да заметем съществуването на проблеми реални или потенциални. Може голяма част от нещата, които аз съзирам като проблем, да се окаже, че не са проблеми, но нека да получим отговори на тези въпроси.

БОЯН МАГДАЛИНЕЧЕВ: Благодаря. Други изказвания, колеги? Колега Чапкънова, заповядайте.

КАЛИНА ЧАПКЪНОВА: Благодаря Ви. Аз имам като колегата Дишева много въпроси, на които не мога да намеря еднозначен отговор и всъщност в мен също има съмнения във връзка с неспазването на тези срокове, периоди, етапи, без значение как са упоменати терминологично и искам тези отговори

да ги получа именно на една такава съвместна среща. Отделно този въпрос за преместване на средства, както каза г-жа Дишева, по пера, го зададох на г-н Ненов, който обаче мисля, че беше категоричен, но не дотам, доколкото това е възможно и в крайна сметка мисля, че този въпрос трябва да бъде обсъден в един по-широк формат. И другото, което мен много ме притеснява, е можем ли по някакъв начин да го закрепим в самото споразумение, оперативно, изпълнението от страна на законателната власт, а именно неприемането на определени закони, как би повлияло това върху ангажиментите на ВСС?

И другото, имам конкретно като предложение е – защо не отправим една покана към министър Пеканов с оглед възможността за осигуряване на по-голям формат на срещата, тази среща да се проведе онлайн? Защо трябва ние да ходим там като ние можем, в крайна сметка, да използваме „зуум“, да го включим онлайн и по този начин всички представители на Висшия съдебен съвет, които имат желание, да се включат в тази среща. Така няма по никакъв начин да отнемаме от неговото ценно време или по-скоро да преодолеем този по-малък формат, който той задава на срещата. Това също е вариант, който, мисля че е доста разумен. Защо да не предложим това и наистина, за да не стане така да има възможност само трима, четирима членове да отидат и останалите да се информират за решенията на тази среща от протокола, който евентуално ще бъде съставен и който най-вероятно до четвъртък няма да бъде изготвен официално?

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Колеги, при това положение, при тези оформящи се становища, които слушам, предложението какво е? Да отложим разглеждането на точки 2 и 3 за следващото заседание на пленума след провеждане на срещата с

вицепремиера Пеканов и с неговия екип. Нали така? (Калина Чапкънова: Да, да.) Добре.

Други изказвания, колеги? Заповядайте, колега Марчева.

ДАНИЕЛА МАРЧЕВА: Аз имам едно предложение, за да се спести време, за следващия четвъртък дали е възможно да се получи на база тези технически задания, които имаме, и за хардуер за дейта центровете, и за лаптопите, и компютрите, някакво остойносттаване. Защото ние, хубаво, ще питаме дали можем да прехвърляме по отделни пера, въпросът е обаче, че ние трябва следващия четвъртък да сме наясно кое колко ще струва по тези дейности и евентуално, ако трябва да се правят пазарни проучвания своевременно да се предприемат от администрацията, за да знаем дали въобще ще има някакъв остатък по някоя дейност. Това е много важен въпрос и ми се струва, че е най-съществен от всички. (Намесва се Б.Новански без включен микрофон – лоша чуваемост: Вие априори решихте, че парите няма да стигнат за хардуер, това не е така. Аз мога да споря до утре. Има техническа спецификация, която е в определен размер, има резерв, да Ви кажа.)

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Включи си микрофона. (Б.Новански: Не, не искам микрофона. Решили сте, че парите няма да стигнат. Кой Ви каза такова нещо? Да дойдат специалистите и да кажат.)

ДАНИЕЛА МАРЧЕВА: Точно така. Затова държа в четвъртък да дойдат и да ни кажат или по някакъв начин това да бъде пресметнато – колко би струвало тези компютри, тези лаптопи, колко би струвал хардуерът и ние въобще да знаем дали имаме някакви остатъци, които можем да разпределяме и дали въобще за някои от дейностите дали няма да стигнат. Това е моето

предложение към администрацията. (Намесва се Б.Новански: Главният секретар и Ненов трябваше да дойдат днеска и те са готови да дадат обяснение.) Те са тука. (Намесват се Б.Магдалинчев: Главният секретар слуша.; Б.Новански: Само че ние отлагаме, за да получим отговори от...) Аз не знам защо юристи трябва да дават оценка на хардуера? Според мен това е работа на ИТ дирекцията, тя трябва да остойности целия този хардуер. (Намесва се Б.Новански: Тя го е остойностила, има техническа спецификация, то е остойностено, това е прието от плана.) Аз не знам къде е тази поръчана оценка, аз не съм я видяла.

АТАНАСКА ДИШЕВА: Вие си говорите двамата, може ли през микрофона?

ДАНИЕЛА МАРЧЕВА: Да. Моето предложение беше да имаме някакви документи, от които да се вижда ясно кое колко ще струва по тези пригответени към този момент технически спецификации. Това е предложението ми.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Аз само казвам, че главният секретар слуша всичкото това нещо. (шум в залата, говорят повече от трима души) Колеги, моля Ви само за секунда. Главният секретар слуша нашия дебат тука. Би следвало, ако има някакви решения в тази посока, за следващото заседание, когато ще се разгледат тези две точки, да се представят тези решения, които са приети, на базата на това нещо. Ако няма да има готовност той да възложи на ИТ дирекцията да подготвят тези неща.

Колега Дишева, заповядайте.

АТАНАСКА ДИШЕВА: Колеги, аз много внимателно слушам тука какво се дебатира и съм съгласна да бъде предоставена информация за тези технически спецификации за дейностите, включени в проекта, в частност изграждането или по-

скоро оборудването на дейта центрове, купуването на компютри и освен това надграждане на ЕИСС, всъщност за всичките дейности, включени в проекта. Освен това не виждам на екраните госпожа Мутафова, няма я и в залата, не знам дали присъства (Д.Марчева: Не, в отпуска е.) Аз бих искала да я попитам, но може и някой друг да ми даде отговор, ние нямахме ли по проекта, който тя ръководи или по друг проект, който е за надграждане, средства за оборудване на дейта центрове? Опасението ми е, че за оборудване на дейта центрове без да е ясно посочено каква част или кои елементи от оборудването по кой от проектите ще се купуват съществува потенциална опасност да ни бъде отказано финансиране поради припокриването на разходи или така нареченото двойно финансиране.

Така че, аз предлагам да изискаме от г-н Събчев, който е директор на ИТ дирекцията, доклад за това какви разходи са одобрявани, по какви проекти сме кандидатствали и участвали за всяка от дейностите, които тук са включени по този проект, а именно надграждане на ЕИСС, за какво, на каква стойност, кога, с какъв акт, съответно документ, купуване на компютри, и какво беше следващото перо(?), за оборудване на дейта центрове. Защото аз може и да бъркам, извинявайте, ако е така, но имам опасенията, че ние сме одобрявали разходи за тези дейности или за някоя от тях по други проекти или по други способи и, повтарям, съществува потенциална опасност, ако е така, може и да не съм права, съществува потенциална опасност да ни бъде отказано финансирането заради двойно финансиране и не просто да ни бъде отказано, а да бъдем санкционирани.

Предлагам да възложим на г-н Събчев изготвянето на такъв доклад, ясен, не от десетки страници и стотици, а – първо, второ, трето, пето.

(говорят всички – не се чува)

ДАНИЕЛА МАРЧЕВА: Да, колегата Дишева поначало е права, но факт е, че отговорността за двойното финансиране е изцяло в Министерство на финансите и Националния фонд, които отговарят за реализирането на плана за възстановяване. Те правиха много сериозни проверки по този повод. Има обилна кореспонденция в тази връзка. Поне по проекта за медиацията съм била свидетел за това, така че ми се струва, че тук, да, едно такова опасение би било добре да получим отговор, ако има някаква конкретика кое е това, което тя счита, че би могло да е предмет на двойно финансиране, но като цяло, пак казвам, заради това, че страна по този план за възстановяване не е Висш съдебен съвет, а е Република България, от страна на Министерство на финансите са направени необходимите проверки.

Това е, което аз знам.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Колега Дишева.

АТАНАСКА ДИШЕВА: Колеги, не смятах, че е нужно допълнително да се аргументирам защо ние, образно казано, пък и буквално, трябва да се подсигурир по тези въпроси. Да се дава аргумент с това, че страна по проекта не бил Висшият съдебен съвет, а Република България като такава и това да, не знам дали правилно схванах, това да се използва като аргумент за намаляване на нашата, образно се изразявам, бдителност, просто ми се струва несериозно. Ние сме държавен орган, следим за разходването на тези средства и т.н., да не говорим, че отделно от всичко това трябва да се стремим към някакви бюджетни икономии, особено при

тези обществено политически условия и кризи, и т.н., наистина смятах, че това е излишно да го аргументирам. Аз не съм ръководител на проекта нито съм координатор в него, нито участвам по някакъв начин, но ще трябва да участвам като член на Съвета, ако стигнем дотам и сме тука във взимането на окончателните решения, както се случи по предходната точка. Заради това считам, че ние на този етап трябва да предприемем всички необходими мерки, за да сме наясно какво очакваме да се изпълни в рамките на този проект и просто не най-общо и схематично надграждане на ЕИСС, ама какво, как, доколко, защо и кога, трябва да получим отговори на тези въпроси, за да можем своевременно да следим и да вземаме обосновани решения.

Не става въпрос за отрицателен факт. Аз поисках да бъдат изложени в доклад на г-н Събчев, като директор на ИТ дирекцията във Висшия съдебен съвет и като лице, което най-вероятно разполага или би трябвало да разполага с цялата информация по тези въпроси, да ни предостави за положителните факти информацията, която посочих, а именно – кога, за какви дейности е искано и одобрявано финансиране, като тези дейности бъдат посочени със съответно препращане към техническите спецификации.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Благодаря, колега Дишева. Колеги, мисля че се уточниха и изясниха нещата. Предложението е да приемем решение за отлагане разглеждането на точки 2 и 3 от днешното заседание на пленума за след срещата с вицепремиера Пеканов и неговия екип, за следващото заседание на Пленума на Висшия съдебен съвет, като директорът на Дирекция „ИТ“ предостави доклад с информация за средствата, които са

разпределени по отделните проекти и на база техническа спецификация.

АТАНАСКА ДИШЕВА: И собствено финансиране, не само по проекти. (Б.Магдалинчев: Като цяло, като цяло.) Според мен това е добре да стане и за понеделник, не знам как ще може, господин Магдалинчев. (Б.Магдалинчев: Кое?) Ами преди срещата с Пеканов да е готово това, за да говорим дали има нужда от разместване на параметрите.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Той като каже нещо тогава вече ще го гледаме това нещо, на това заседание, нека да се представи доклад. Добре, колеги уточнихме, това е проектът на решение, колеги, подлагам на гласуване този проект на решение. Моля да си включат колегите камерите. Който е съгласен с отлагането на точките за след срещата и за следващото заседание с това, което колегата Дишева каза, който е „за“, моля да гласува. (брои гласовете) Осемнадесет „за“. „Против“ няма. Приема се.

(след проведеното гласуване с вдигане на ръка – анблок т. 2 и т. 3)

2. ОТНОСНО: Доклад за изпълнение на дейностите по инвестиция „Укрепване, доразвитие и надграждане на Единната информационна система на съдилищата“, финансирана по Плана за възстановяване и устойчивост на Република България */отложена с решение на Пленума на Висшия съдебен съвет по Протокол № 29/13.10.2022 г., т. 34/*

ПЛЕНУМЪТ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

Р Е Ш И:

ОТЛАГА разглеждането на точката за следващото заседание на Пленума на Висшия съдебен съвет, след провеждане

на срещата с Атанас Пеканов – заместник министър-председател по европейските средства, и неговия екип, като **ВЪЗЛАГА** на директора на Дирекция „Информационни технологии и съдебна статистика“ в АВСС да предостави доклад с информация за това какви разходи са одобрявани, по какви проекти е кандидатствал и участвал Висшият съдебен съвет за всяка от дейностите, които са включени по проект „Укрепване, доразвитие и надграждане на ЕИСС“ – за какво, на каква стойност, кога (с какъв акт е взето решение, съответно документ), включително купуване на компютри, оборудване на дейта центрове, като тези дейности бъдат посочени със съответно препращане към техническите спецификации.

* * *

3. ОТНОСНО: Доклад за изпълнение на междинен индикатор 258,1 по инвестиция „Укрепване, доразвитие и надграждане на Единната информационна система на съдилищата“ */отложена с решение на Пленума на Висшия съдебен съвет по Протокол № 29/13.10.2022 г., т. 36/*

ПЛЕНУМЪТ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

Р Е Ш И:

ОТЛАГА разглеждането на точката за следващото заседание на Пленума на Висшия съдебен съвет, след провеждане на срещата с Атанас Пеканов – заместник министър-председател по европейските средства, и неговия екип, като **ВЪЗЛАГА** на директора на Дирекция „Информационни технологии и съдебна статистика“ в АВСС да предостави доклад с информация за това какви разходи са одобрявани, по какви проекти е кандидатствал и участвал Висшият съдебен съвет за всяка от дейностите, които са

включени по проект „Укрепване, доразвитие и надграждане на ЕИСС“ – за какво, на каква стойност, кога (с какъв акт е взето решение, съответно документ), включително купуване на компютри, оборудване на дейта центрове, като тези дейности бъдат посочени със съответно препращане към техническите спецификации.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Закривам заседанието на пленума, колеги.

Закриване на заседанието – 11.45 ч.

Стенографи:

Лидия Здравкова

Вася Йорданова

Зоя Костова

(Изготвен на 25.10.2022 г.)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩ:

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ

Разпечатка от гласуване на решенията по протокола. Гласуването е в съответствие с предложението на вносителя.

Публикуван на 27.10.2022 г.